ĐẠI HỌC QUỐC GIA TPHCM

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC TỰ NHIÊN

KHOA ĐIỆN TỬ - VIỄN THÔNG

Báo cáo tuần 6

Bài 9: Thực hành tổng hợp (2 tuần)

Môn học: Thực hành Phương pháp tính

Sinh viên thực hiện: Đặng Xuân Nam - 22200106 Giáo viên hướng dẫn: Phạm Thế Hùng

Ngày 23 tháng 12 năm 2024



Mục lục

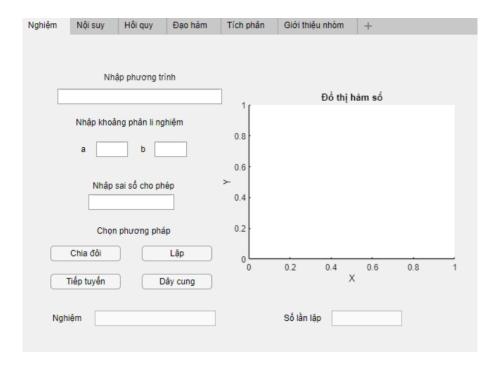
1	Tín	ıh gần đúng hệ phương trình									
	1.1	Giao diện									
	1.2	Thuật toán									
	1.3	Kiểm tra									
2	Nội	\mathbf{i} suy									
	2.1	Giao diện									
	2.2	Thuật toán									
	2.3	Kiểm tra 1									
3	Hồi	Hồi quy									
	3.1	Giao diện									
	3.2	Thuật toán									
	3.3	Kiểm tra									
		3.3.1 Tuyến tính									
		3.3.2 Hàm mũ									
4	Đạc	o hàm 1									
	4.1	Giao diện									
	4.2	Thuật toán									
	4.3	Kiểm tra 2									
5	Tích phân										
	5.1	Giao diện									
	5.2	Thuật toán									
	5.3	Kiểm tra									
	2.70	5.3.1 Phương pháp hình thang									
		5.3.2 Phương pháp Simpson's 1/3									
		5 3 3 Phytong pháp Simpson's 3/8									

Danh sách hình vẽ

1	Giao diện Tìm nghiệm
2	Thuật toán phương pháp chia đôi
3	Thuật toán phương pháp lặp
4	Thuật toán pháp tiếp tuyến
5	Thuật toán phương pháp dây cung
6	Sử dụng phương pháp chia đôi
7	Sử dụng phương pháp lặp
8	Sử dụng phương pháp tiếp tuyến
9	Sử dụng phương pháp dây cung
10	Giao diện Nội suy
11	Sơ đồ giải thuật phương pháp Lagrange
12	Kết quả bằng phương pháp Lagrange
13	Kết quả bằng phương pháp Newton (lùi)
14	Kết quả bằng phương pháp Newton (tiến)
15	Giao diện Hồi quy
16	Kết quả hồi quy bằng tuyến tính
17	Kết quả hồi quy bằng hàm mũ
18	Giao diện Đạo hàm
19	Xấp xỉ lùi với sai số $O(h)$
20	Xấp xỉ lùi với sai số $O(h^2)$
21	Xấp xỉ trung tâm với sai số $O(h)$
22	Xấp xỉ trung tâm với sai số $O(h^2)$
23	Xấp xỉ tiến với sai số $O(h)$
24	Xấp xỉ tiến với sai số $O(h^2)$
25	Xấp xỉ lùi với sai số $O(h)$
26	Xấp xỉ lùi với sai số $O(h^2)$
27	Xấp xỉ trung tâm với sai số $O(h)$
28	Xấp xỉ trung tâm với sai số $O(h^2)$
29	Xấp xỉ tiến với sai số $O(h)$
30	Xấp xỉ tiến với sai số $O(h^2)$
31	Giao diện Tích phân
32	Công thức tích phân hình thang dạng tổng quát 26
33	Công thức tích phân Simpson 1/3
34	Công thức tích phân Simpson 3/8
35	Kết quả của nhập x và y
36	Kết quả của nhập hàm $y = x^3 \sin(x) + x \cos(x)$
37	Kết quả của nhập x và y
38	Kết quả của nhập hàm $y=x$
39	Kết quả của nhập x và y
40	Kết quả của nhập hàm $y = x^3 \sin(x) + x \cos(x)$

1 Tính gần đúng hệ phương trình

1.1 Giao diện



Hình 1: Giao diện Tìm nghiệm

1.2 Thuật toán

```
% Value changed function: EditFieldPT
function EditFieldPTValueChanged(app, event)
global phuongtrinh;
phuongtrinh = app.EditFieldPT.Value;
phuongtrinh = str2func(['@(x)',phuongtrinh]);
end
```

Listing 1: Hàm nhận phương trình tìm nghiệm

```
1 % Value changed function: EditFielda
2 function EditFieldaValueChanged(app, event)
3    global a;
4    a = app.EditFielda.Value;
5    a = str2double(a);
6 end
```

Listing 2: Hàm nhận giá trị a

```
function EditFieldbValueChanged(app, event)
global b;
b = app.EditFieldb.Value;
b = str2double(b);
end
```

Listing 3: Hàm nhận giá trị b

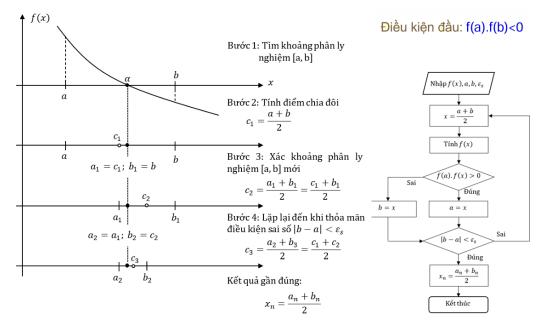
```
1 % Value changed function: EditFielde
2 function EditFieldeValueChanged(app, event)
3 global e;
```

```
4    e = app.EditFielde.Value;
5    e = str2double(e);
6 end
```

Listing 4: Hàm nhận giá trị sai số cho phép

```
1 % Button pushed function: ButtonChiaDoi
  function ButtonChiaDoiPushed(app, event)
3
       global a;
4
       global phuongtrinh;
5
       global e;
6
       global b;
7
  %
8
      x = linspace(a,b,100);
9
      y = phuongtrinh(x);
       A = a; B = b;
       solanlap = 0;
11
       nghiem = 0;
       while abs(B-A) >= e
14
           nghiem = (A+B)/2; %chon nghiem nam giua khoang phan li
15
           %xet nghiem ton tai giua a va nghiem
           if phuongtrinh(nghiem)*phuongtrinh(A) > 0
17
               A = nghiem; %vi nghiem ko ton tai trong [a; nghiem]
18
19
               B = nghiem; %vi nghiem ton tai trong [a;b]
           end
           solanlap = solanlap + 1;
22
       end
23
  %
24
       figure('Visible', "off");
25
       plot(app.UIAxes,x,y,nghiem,phuongtrinh(nghiem),'r*');
26
       app.EditFieldNghiem.Value = sprintf('%.4f',nghiem);
27
       app.EditFieldSoLanLap.Value = sprintf('%d', solanlap);
28 \text{ end}
```

Listing 5: Hàm thực hiện phương pháp chia đôi



Hình 2: Thuật toán phương pháp chia đôi.

```
function ButtonLapPushed(app, event)
3
       global a;
4
       global phuongtrinh;
5
       global e;
6
       global b;
7
  %
8
      x = linspace(a,b,100);
9
      y = phuongtrinh(x);
       A = a; B = b;
11
       solanlap = 0;
12
       nghiem = (A + B)/2; %chon nghiem nam giua [a;b]
       while (true)
           z = phuongtrinh(nghiem); % x_n = g(x_{n-1})
15
           if abs(z - nghiem) < e %|x_n - g(x_{n-1})| < saiso
16
               break;
           else
               nghiem = z; %gan x_{n-1} = x_n cho vong lap tiep theo
18
19
               solanlap = solanlap + 1;
20
           end
21
       end
22
  % -
23
       figure('Visible', "off");
24
       plot(app.UIAxes,x,y,x,x,nghiem,phuongtrinh(nghiem),'r*');
       app.EditFieldNghiem.Value = sprintf('%.4f',nghiem);
26
       app.EditFieldSoLanLap.Value = sprintf('%d', solanlap);
27 end
```

Listing 6: Hàm thực hiện phương pháp lặp

```
Tóm tắt thuật toán
                                                     Nhập f(x), a, b, \varepsilon_s
Bước 1: Chuyển f(x) = 0 về dạng
                  x = g(x);
Bước 2: Kiểm tra điều kiên
               |g'(x)| \le q < 1
Bước 3: Chọn xấp xỉ ban đầu x_0 \in [a, b].
                                                         y = g(x)
Tính
         x_n = g(x_{n-1})  n = 1,2,...,k
                                                                                x = y
Sau k lần lặp, được x_n \approx \alpha là nghiệm gần
                                                        |y-x|<\varepsilon_s
                                                                              k = k + 1
đúng của phương trình.
                                                               Đúng
Sai số được đánh giá theo công thức
                                                        Xuất x, k
(hoặc khi thỏa điều kiện sai số tính toán
< sai số cho phép \mathcal{E}_{S}
                                                         Kết thúc
```

Hình 3: Thuật toán phương pháp lặp.

```
x = linspace(a,b,100);
11
       y = phuongtrinh(x);
       nghiem = (a+b)/2;
       solanlap = 0;
       while(true)
           z = phuongtrinh(nghiem)/fd1(nghiem);
           s = nghiem - z;
           if abs(s - nghiem) < e</pre>
17
               break;
18
19
           else
20
               nghiem = s;
21
                solanlap = solanlap + 1;
22
           end
23
       end
24
       figure('Visible', "off");
26
       plot(app.UIAxes,x,y,nghiem,phuongtrinh(nghiem),'r*');
27
       app.EditFieldNghiem.Value = sprintf('%.4f',nghiem);
28
       app.EditFieldSoLanLap.Value = sprintf('%d',solanlap);
29 end
```

Listing 7: Hàm thực hiện phương pháp tiếp tuyến

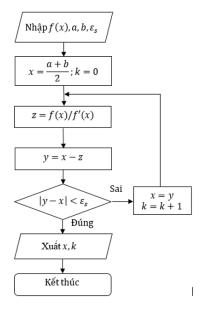
Tóm tắt thuật toán

- Bước 1: Tính f'(x), f"(x) và xét dấu của chúng. Điều kiện để hội tụ f'(x) và f"(x) không đổi dấu trên [a, b]
- Bước 2: Chọn x_0 là a hay b sao cho $f(x_0)$ cùng dấu với f''(x)
- $f(x_0).f''(x)>0, \forall x\in [a,b].$ • Bước 3: Từ xấp xỉ đầu x_0 , tính

$$x_{n+1} = x_n - \frac{f(x_n)}{f'(x_n)}$$

Sau k lần lặp ta thu được $x_k \approx \alpha$ là nghiệm gần đúng của phương trình.

Thường dừng quá trình tính toán khi $|x_n - x_{n-1}| < \varepsilon_s$ (sai số cho phép)



Hình 4: Thuật toán pháp tiếp tuyến.

```
1 % Button pushed function: ButtonDayCung
  function ButtonDayCungPushed(app, event)
      global a;
4
      global phuongtrinh;
5
      global e;
6
      global b;
7
8
      x = linspace(a,b,100);
9
      y = phuongtrinh(x);
      A = a; B = b;
11
      solanlap = 0;
12
      while (true)
           nghiem = (A*phuongtrinh(B)-B*phuongtrinh(A))/(phuongtrinh(B)-
     phuongtrinh(A));
14
           if solanlap >= 1
```

```
abs(nghiem - c) < e | x_n - x_{n-1} |  saiso
                    break;
                end
18
           end
19
           %thuat toan giong phuong phap chia doi
           if phuongtrinh(nghiem)*phuongtrinh(A) < 0</pre>
20
21
                B = nghiem;
22
           else
23
                A = nghiem;
24
           end
25
           c = nghiem; %gan bien tam c = x_n
26
           solanlap = solanlap + 1;
27
       end
28
  %
29
       figure('Visible', "off");
30
       plot(app.UIAxes,x,y,nghiem,phuongtrinh(nghiem),'r*');
       app.EditFieldNghiem.Value = sprintf('%.4f',nghiem);
       app.EditFieldSoLanLap.Value = sprintf('%d',solanlap);
33 end
```

Listing 8: Hàm thực hiện phương pháp dây cung

Tóm tắt thuật toán

- Bước 1: Tính f'(x), f"(x) và xét dấu của chúng.
 Hội tụ khi f'(x) và f"(x) không đổi dấu trong [a,b]
- Bước 2: Kiểm tra điều kiện

$$\begin{cases} f(x_0).f''(x) < 0 \\ f(d).f(x_0) < 0 \end{cases}$$

Để chọn xấp xỉ ban đầu x_0 là a hay b

• Bước 3: Từ xấp xỉ ban đầu x_0 , tính

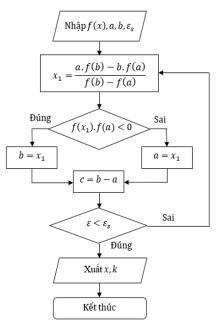
$$x_n = x_{n-1} - \frac{d - x_{n-1}}{f(d) - f(x_{n-1})} f(x_{n-1})$$

Hoăc

$$x_n = \frac{x_{n-1} \cdot f(d) - d \cdot f(x_{n-1})}{f(d) - f(x_{n-1})}$$

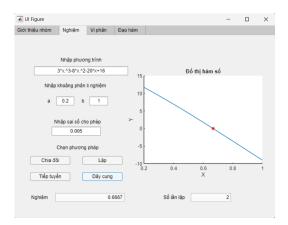
Sau k lần lặp ta thu được $x_k \approx \alpha$ là nghiệm gần đúng của phương trình.

Nếu $f'(x_0), f''(x)$ cùng dấu: đơn điệu giảm tới nghiệm đúng α và ngược lại.

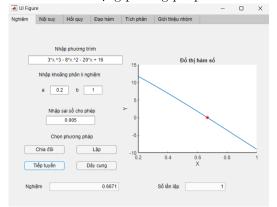


Hình 5: Thuật toán phương pháp dây cung.

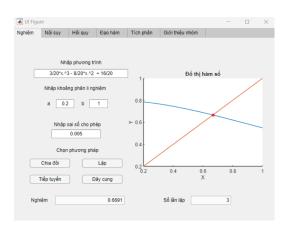
Để kiểm chứng, ta sẽ tìm nghiệm của phương trình $3x^3 - 8x = 20x - 16$ trong khoảng phân li nghiệm [0.2, 1] với sai số không lớn hơn 0.005.



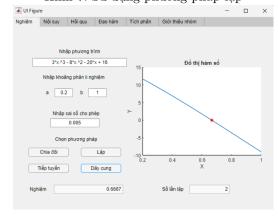
Hình 6: Sử dụng phương pháp chia đôi



Hình 8: Sử dụng phương pháp tiếp tuyến



Hình 7: Sử dụng phương pháp lặp



Hình 9: Sử dụng phương pháp dây cung

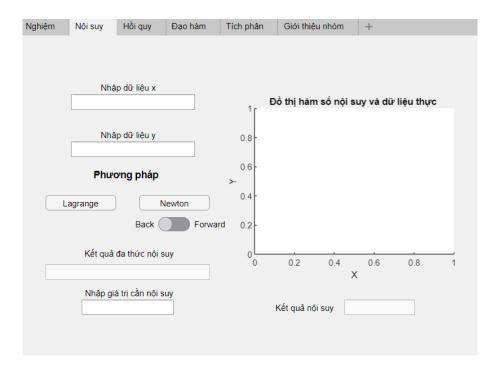
Một điều lưu ý rằng là riêng phương pháp lặp, ta phải nhập phương trình g(x) (x = g(x)):

$$x = \frac{3}{20}x^3 - \frac{8}{20}x^2 + \frac{16}{20}$$

và nghiệm tìm được là được hiển thị là giao điểm của đường thẳng y = x và g(x).

2 Nội suy

2.1 Giao diện



Hình 10: Giao diện Nội suy

2.2 Thuật toán

Để thực hiện các phương pháp nội suy ta cần nhập các giá trị x, y ở dạng vector. Tuy nhiên ta dùng EditField (Text) để nhận giá trị đầu vào với kiểu dữ liệu *char*. Sau đó dùng hàm *strsplit* để tách các số và chuyển sang dạng *double* bằng hàm *str2double*. Các phương pháp Hồi quy, Đạo hàm và Tích phân cũng dùng cách tương tự.

Listing 9: Hàm nhận và xử lí vector x

Listing 10: Hàm nhận và xử lí vector y

```
1 % Value changing function: EditFieldGiaTriNoiSuy
2 function EditFieldGiaTriNoiSuyValueChanged(app, event)
```

```
global x0;
x0 = app.EditFieldGiaTriNoiSuy.Value;
x0 = str2double(x0);
end
```

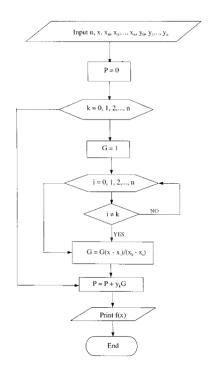
Listing 11: Hàm nhận giá trị nội suy cần tính

```
1 % Value changed function: Switch
2 function SwitchValueChanged(app, event)
3    global ForwardOrBack;
4    ForwardOrBack = app.Switch.Value;
5 end
```

Listing 12: Hàm nhận giá trị ForwardOrBack để tính đa thức nội suy Newton tiến/lùi

```
% Value changed function: LagrangeButton
  function LagrangeButtonValueChanged(app, event)
       global xa;
4
       global ya;
5
       global x0;
6
7
       n = length(xa);
8
       sum = 0;
9
       for i = 1:n
           product = ya(i);
11
           for j = 1:n
                if i ~= j
12
                    product = product*(x0 - xa(j))/(xa(i)-xa(j));
13
14
               end
15
           end
16
           sum = sum + product;
17
       end
       app.EditFieldKetQua.Value = sprintf('%.4f',sum);
18
19 % %--
20
       syms x;
21
       P = 0;
22
       for k = 1:n
           L_k = 1;
24
           for i = 1:n
25
                if i ~= k
26
                    L_k = L_k * (x - xa(i)) / (xa(k) - xa(i));
27
               end
28
           end
29
           P = P + ya(k) * L_k;
30
       end
31
       P = simplify(P); % Rut gon da thuc
32
       Pstr = char(P);
33
       app.EditFieldDaThucNoiSuy.Value = Pstr;
34 %-
35
       t = linspace(xa(1),xa(end),100);
36
       f = matlabFunction(P);
       figure('Visible', "off");
38
       plot(app.UIAxes2,t,f(t),x0,f(x0),'r*');
39 end
```

Listing 13: Hàm tính giá trị nội suy và tìm đa thức nội suy Lagrange



Hình 11: Sơ đồ giải thuật phương pháp Lagrange.

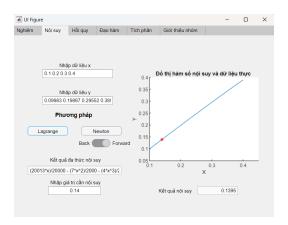
```
1 % Button pushed function: NewtonButton
2 function NewtonButtonValueChanged(app, event)
3
       global xa;
4
       global ya;
5
       global x0;
6
       global ForwardOrBack;
7
8
       n = length(xa);
       d = ya;
9
10
       h = xa;
       if ForwardOrBack == "Back"
11
12
           d = fliplr(d);
13
           h = fliplr(h);
14
       end
15
       for i = 1:n
16
           for j = 1:i-1
               d(i) = (d(j) - d(i)) / (h(j) - h(i));
17
18
           end
19
       end
20
       n = length(d);
21
       result = d(n);
22
       for i = n-1:-1:1
           result = result * (x0 - h(i)) + d(i);
25
       app.EditFieldKetQua.Value = sprintf('%.4f',result);
26
27
       syms x;
28
       d = ya;
       h = xa;
29
30
       if ForwardOrBack == "Back"
31
           d = fliplr(d);
32
           h = fliplr(h);
       end
34
       P = d(1);
35
      % Tinh bang hieu chia
```

```
36
       divided_differences = zeros(n, n);
       divided_differences(:,1) = d';
       for j = 2:n
38
39
           for i = j:n
               divided_differences(i,j) = (divided_differences(i,j-1) -
40
      divided_differences(i-1,j-1)) / (h(i) - h(i-j+1));
41
42
       end
43
      % Tinh da thuc noi suy
44
      for i = 1:n-1
45
           term = 1;
46
           for j = 1:i
47
               term = term * (x - h(j));
48
           end
49
           P = P + divided_differences(i+1, i+1) * term;
50
       end
      P = simplify(P); %Rut gon da thuc
52
      Pstr = char(P);
       app.EditFieldDaThucNoiSuy.Value = Pstr;
54
      t = linspace(xa(1),xa(end),100);
56
      f = matlabFunction(P);
       figure('Visible', "off");
58
       plot(app.UIAxes2,t,f(t),x0,f(x0),'r*');
59 end
```

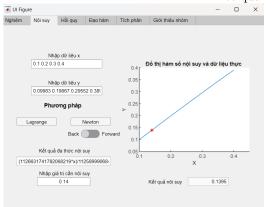
Listing 14: Hàm tính giá trị nội suy và tìm đa thức nội suy Newton

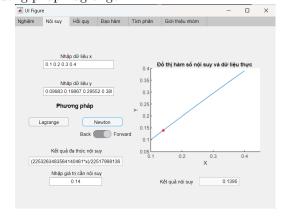
Phương pháp nội suy Newton là phương pháp cải tiến từ phương pháp Lagrange với các bước h đều và thuật toán được xây dựng dựa trên công thức trong tài liệu. Trong tài liệu đã cho cách tính nội suy Newton tiến, còn nội suy Newton lùi đơn giản là lật ngược vector x và y rồi tính như Newton tiến.

Để kiểm chứng, ta sẽ tìm giá trị nội suy tại x = 0.14 với 2 các giá trị đầu vào cho nội suy: x = [0.1, 0.2, 0.3, 0.4], y = [0.09983, 0.19867, 0.29552, 0.38942].



Hình 12: Kết quả bằng phương pháp Lagrange





Hình 13: Kết quả bằng phương pháp Newton (lùi)

Hình 14: Kết quả bằng phương pháp Newton (tiến)

• Kết quả đa thức nội suy Lagrange:

$$-\frac{4\,x^3}{25} - \frac{7\,x^2}{2000} + \frac{20013\,x}{20000} - \frac{1}{25000}$$

• Kết quả đa thức nội suy Newton (tiến):

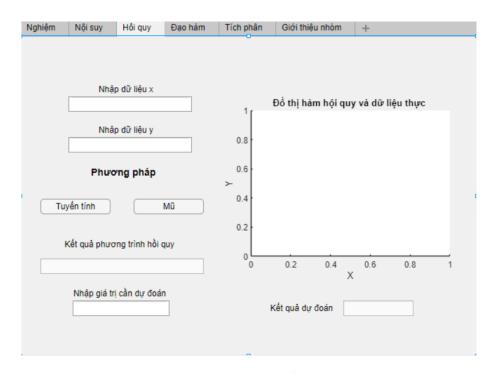
$$-\frac{720575940379333\,x^3}{4503599627370496}\,-\frac{1970324836970569\,x^2}{562949953421312000}\,+\,\frac{2253263483564140461\,x}{2251799813685248000}\,-\,\frac{90071992547249}{2251799813685248000}$$

• Kết quả đa thức nội suy Newton (lùi):

3 Hồi quy

Theo như mẫu bao gồm 3 phương pháp là tuyến tính, mũ và logarit nhưng vì phương pháp logarit không được học trong môn Phương pháp tính nên phần này sẽ bị lược bỏ.

3.1 Giao diện



Hình 15: Giao diện Hồi quy

3.2 Thuật toán

```
% Value changed function: EditFieldXi
function EditFieldXiValueChanged(app, event)
global xi;
temp = strsplit(app.EditFieldXi.Value, ' ');
xi = zeros(size(temp));
for i = 1:length(temp)
xi(i) = str2double(temp(i));
end
end
```

Listing 15: Hàm nhận và xử lí vector x

```
% Value changed function: EditFieldYi
function EditFieldYiValueChanged(app, event)

global yi;
temp = strsplit(app.EditFieldYi.Value, ' ');
yi = zeros(size(temp));
for i = 1:length(temp)
        yi(i) = str2double(temp(i));
end
end
```

Listing 16: Hàm nhận và xử lí vector y

```
1 % Value changed function: EditFieldGiaTriDuDoan
2 function EditFieldGiaTriDuDoanValueChanged(app, event)
3    global xe;
4    xe = app.EditFieldGiaTriDuDoan.Value;
5    xe = str2double(xe);
6 end
```

Listing 17: Hàm nhận giá trị dự đoán

```
1 % Button pushed function: ButtonTuyenTinh
2 function ButtonTuyenTinhPushed(app, event)
3
      global xi;
4
      global yi;
5
      global xe;
6 % --
7
      z = [sum(xi.^2) sum(xi); sum(xi) length(xi)];
      y = [sum(xi.*yi); sum(yi)];
8
9
      a = z \ y; a = a(1,1);
      b = z y; b = b(2,1);
11
      syms x;
12
      f = 0(x) a*x + b;
13 %-----
      figure('Visible', 'off');
14
      t = linspace(xi(1),xi(end),100);
16
      app.UIAxes.Visible = true;
17
      plot(app.UIAxes3,t,f(t),xi,yi,'r*');
18 %--
19
      % Construct the string manually
20
      str_f = sprintf('y = \%.4f*x + \%.4f', a, b);
21
      \% Assign the string to the Edit Field
22
      app.EditFieldDaThucHoiQuy.Value = str_f;
      -----
23 %--
24
      app.EditFieldKetQuaDuDoan.Value = sprintf('%.4f',f(xe));
25 \, \, \mathrm{end}
```

Listing 18: Hàm thực thi đa thức hồi quy tuyến tính

```
1 % Value changed function: ButtonMu
2 function ButtonMuValueChanged(app, event)
3
       global xi;
4
       global yi;
5
       global xe;
6 %--
7
      z = [sum(xi.^2) sum(xi); sum(xi) length(xi)];
       y = [sum(xi.*log10(yi)); sum(log10(yi))];
8
9
       A = z \setminus y; A = A(1,1);
       b = A/log10(exp(1));
11
       B = z \setminus y; B = B(2,1);
12
       a = 10^B;
       syms x;
       f = @(x) a*exp(b*x);
14
15 %-----
       figure('Visible', 'off');
16
17
       t = linspace(xi(1),xi(end),100);
       app.UIAxes.Visible = true;
18
19
      plot(app.UIAxes3,t,f(t),xi,yi,'r*');
20 %--
21
       % Construct the string manually
22
       str_f = sprintf('y = \%.4f*e^(\%.4fx)', a, b);
23
       % Assign the string to the Edit Field
24
       app.EditFieldDaThucHoiQuy.Value = str_f;
```

```
25 %------
app.EditFieldKetQuaDuDoan.Value = sprintf('%.4f',f(xe));
end
```

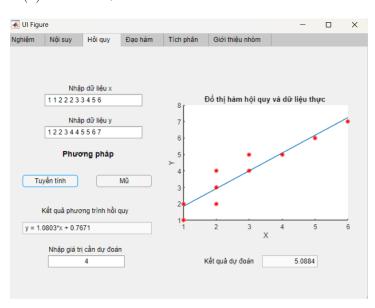
Listing 19: Hàm thực thi đa thức hồi quy hàm mũ

Thuật toán chủ yếu được xây dựng dựa trên các bước tính dưới đây.

3.3.1 Tuyến tính

VD: Tìm hàm hồi quy xấp xỉ báng số:

Chọn y = ax + b (đường thẳng) Giải hệ phương trình: $\begin{cases} a \sum x_i^2 + b \sum x_i = \sum x_i y_i \\ a \sum x_i + b.n = \sum y_i \end{cases} = \begin{cases} 109a + 29b = 140 \\ 29a + 10b = 39 \\ a = 1.0803, b = 0.7671 \Rightarrow P(x) = 1.0803x + 0.7671 \end{cases}$



Hình 16: Kết quả hồi quy bằng tuyến tính

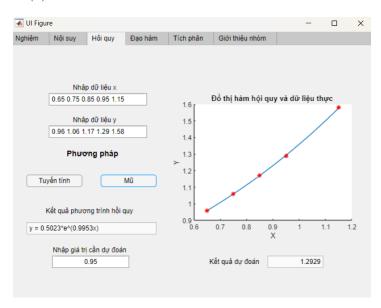
3.3.2 Hàm mũ

VD: Cho bảng dữ liệu gốc ban đầu:

$$\begin{split} &P(x) = y = ae^{bx} \\ &\text{Log 2 v\'e ta c\'o} \\ ≶(y) = x. \lg e + \lg a \\ &\text{Dặt } Y = \lg y, A = \lg e.B = \lg a, X = x \\ &\text{Ta c\'e: } Y = A.X + B \\ &\left\{ \begin{matrix} A \sum X_i^2 + B \sum X_i = \sum X_i Y_i \\ A \sum X_i + B.n = \sum Y_i \end{matrix} \right. \Rightarrow \begin{cases} 3.9325A + 4.35B = 0.3989 \\ 4.35A + 5B = 0.3850 \end{matrix} \right. \Rightarrow \begin{cases} A = 0.4321 \\ B = -0.2989 \end{cases} \end{split}$$

$$A = b \lg e = 0.4321 \Rightarrow b = \frac{0.4321}{\lg e} = 0.995$$

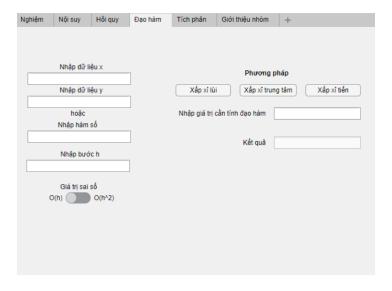
$$B = \lg a \Rightarrow a = 0.5025 \Rightarrow P(x) = 0.5025e^{0.995x}$$



Hình 17: Kết quả hồi quy bằng hàm mũ

4 Đạo hàm

4.1 Giao diện



Hình 18: Giao diện Đao hàm

4.2 Thuật toán

```
% Value changed function: EditFieldGiaTriNoiSuy, EditFieldX
function EditFieldXValueChanged(app, event)
global X;
temp = strsplit(app.EditFieldX.Value, ' ');
X = zeros(size(temp));
for i = 1:length(temp)
X(i) = str2double(temp(i));
```

```
8 end
9 end
```

Listing 20: Hàm nhận và xử lí vector x

Listing 21: Hàm nhận và xử lí vector y

```
1 % Value changed function: EditFieldFunc
2 function EditFieldFuncValueChanged(app, event)
3    global f;
4    f = app.EditFieldFunc.Value;
5    f = str2func(['@(x)',f]);
6 end
```

Listing 22: Hàm nhận phương trình

```
1 % Value changed function: SwitchGiatriSaiso
2 function SwitchGiatriSaisoValueChanged(app, event)
3    global GiatriSaiso;
4    GiatriSaiso = app.SwitchGiatriSaiso.Value;
5 end
```

Listing 23: Hàm chọn kiểu giá trị sai số

```
1 % Value changed function: EditFieldGiaTriDaoHam
2     function EditFieldGiaTriDaoHamValueChanged(app, event)
3     global Giatridaoham;
4     Giatridaoham = app.EditFieldGiaTriDaoHam.Value;
5     Giatridaoham = str2double(Giatridaoham);
6 end
```

Listing 24: Hàm nhận giá trị đạo hàm cần tính

```
1 % Button pushed function: ButtonBack
2 function ButtonBackPushed(app, event)
3
      global X;
      global Y;
4
5
      global f;
      global H;
6
7
      global GiatriSaiso;
8
      global Giatridaoham;
9 %--
      if ~isempty(app.EditFieldX.Value) && ~isempty(app.EditFieldY.Value)
11
          % Neu nhap x va y
           index = find(X == Giatridaoham);
           if isempty(index)
               app.EditFieldKetQuaDaoHam.Value = 'Error!';
14
           end
16
          h = X(index) - X(index-1);
17
          if (GiatriSaiso == "O(h) is chosen")
18
               if X(index) >= X(2)
19
                   approx_derivative = (Y(index) - Y(index-1)) / h;
```

```
20
                   app.EditFieldKetQuaDaoHam.Value = sprintf('%.4f',
      approx_derivative);
21
               else
                   app.EditFieldKetQuaDaoHam.Value = 'Error!';
23
               end
24
           elseif (GiatriSaiso == "O(h^2) is chosen")
25
               if X(index) >= X(3)
26
                   approx_derivative = (3*Y(index) - 4*Y(index-1) + Y(index-2))
      / (2*h);
                   app.EditFieldKetQuaDaoHam.Value = sprintf('%.4f',
      approx_derivative);
28
               else
                   app.EditFieldKetQuaDaoHam.Value = 'Error!';
30
               end
           end
      elseif ~isempty(app.EditFieldFunc.Value)
           % Neu co nhap ham so
           if (GiatriSaiso == "O(h) is chosen")
               approx_derivative = (f(Giatridaoham) - f(Giatridaoham-H)) / H;
               elseif (GiatriSaiso == "O(h^2) is chosen")
               approx_derivative = (3*f(Giatridaoham) - 4*f(Giatridaoham-H) + f(
      Giatridaoham - 2*H)) / (2*H);
40
               app.EditFieldKetQuaDaoHam.Value = sprintf('%.4f',
      approx_derivative);
41
      end
42 % --
43 \text{ end}
```

Listing 25: Hàm tính đạo hàm xấp xỉ lùi

```
1 % Button pushed function: ButtonMid
2 function ButtonMidPushed(app, event)
3
      global X;
4
      global Y;
      global f;
6
      global H;
7
      global GiatriSaiso;
8
      global Giatridaoham;
9 %--
      if ~isempty(app.EditFieldX.Value) && ~isempty(app.EditFieldY.Value)
           % Neu nhap x va y
11
           index = find(X == Giatridaoham);
12
           if isempty(index)
               app.EditFieldKetQuaDaoHam.Value = 'Error!';
15
          h = X(index) - X(index-1);
17
           if (GiatriSaiso == "O(h) is chosen")
               if X(index) > X(1) && X(index) < X(end)</pre>
18
19
                   approx_derivative = (Y(index+1) - Y(index-1)) / (2*h);
20
                   app.EditFieldKetQuaDaoHam.Value = sprintf('%.4f',
      approx_derivative);
21
               else
22
                   app.EditFieldKetQuaDaoHam.Value = 'Error!';
23
               end
24
           elseif (GiatriSaiso == "O(h^2) is chosen")
25
               if X(index) > X(2) && X(index) < X(end-1)
26
                   approx_derivative = (-Y(index+2) + 8*Y(index+1) - 8*Y(index
      -1) + Y(index-2)) / (12*h);
```

```
27
                   app.EditFieldKetQuaDaoHam.Value = sprintf('%.4f',
      approx_derivative);
28
               else
29
                   app.EditFieldKetQuaDaoHam.Value = 'Error!';
30
               end
31
           end
32 % --
       elseif ~isempty(app.EditFieldFunc.Value)
       % Neu co nhap ham so
           if (GiatriSaiso == "O(h) is chosen")
               approx_derivative = (f(Giatridaoham+H) - f(Giatridaoham-H)) / (2*
      H);
               app.EditFieldKetQuaDaoHam.Value = sprintf('%.4f',
      approx_derivative);
           elseif (GiatriSaiso == "O(h^2) is chosen")
               approx_derivative = (-f(Giatridaoham+2*H) + 8*f(Giatridaoham+H) -
39
       8*f(Giatridaoham-H) + f(Giatridaoham-2*H)) / (12*H);
40
               app.EditFieldKetQuaDaoHam.Value = sprintf('%.4f',
      approx_derivative);
41
           end
       end
43 \text{ end}
```

Listing 26: Hàm tính đạo hàm xấp xỉ trung tâm

```
1 % Button pushed function: EditFieldForward
2 function EditFieldForwardButtonPushed(app, event)
       global X;
4
      global Y;
5
      global f;
6
      global H;
7
       global GiatriSaiso;
8
      global Giatridaoham;
9
      if ~isempty(app.EditFieldX.Value) && ~isempty(app.EditFieldY.Value)
11
      % Neu nhap x va y
       index = find(X == Giatridaoham);
           if isempty(index)
               app.EditFieldKetQuaDaoHam.Value = 'Error!';
14
           end
16
           h = X(index+1) - X(index);
           if (GiatriSaiso == "O(h) is chosen")
17
18
               if X(index) <= X(end - 1)</pre>
19
                   approx_derivative = (Y(index+1) - Y(index)) / h;
20
                   app.EditFieldKetQuaDaoHam.Value = sprintf('%.4f',
      approx_derivative);
21
               else
22
                   app.EditFieldKetQuaDaoHam.Value = 'Error!';
23
24
           elseif (GiatriSaiso == "O(h^2) is chosen")
25
               if X(index) <= X(end - 2)</pre>
26
                   approx_derivative = (- Y(index+2) + 4*Y(index+1) - 3*Y(index)
      ) / (2*h);
27
                   app.EditFieldKetQuaDaoHam.Value = sprintf('%.4f',
      approx_derivative);
28
               else
                   app.EditFieldKetQuaDaoHam.Value = 'Error!';
29
               end
           end
32 %-
```

```
elseif ~isempty(app.EditFieldFunc.Value)
      % Neu co nhap ham so
           if (GiatriSaiso == "O(h) is chosen")
               approx_derivative = (f(Giatridaoham+H) - f(Giatridaoham)) / H;
36
37
           elseif (GiatriSaiso == "O(h^2) is chosen")
               approx_derivative = (- f(Giatridaoham+2*H) + 4*f(Giatridaoham+H)
38
      - 3*f(Giatridaoham)) / (2*H);
39
40
           app.EditFieldKetQuaDaoHam.Value = sprintf('%.4f', approx_derivative);
41
      end
42
  end
```

Listing 27: Hàm tính đạo hàm xấp xỉ tiến

- \bullet Trong trường hợp nhập x và y:
 - Bước 1: Kiểm tra giá trị cần tính đạo hàm có trong x.
 - Bước 2: Thực hiện tính toán dựa trên công thức và bắt lỗi. Ví dụ ta cần tính giá trị đạo hàm tại x_0 bằng xấp xỉ lùi thì kết quả sẽ hiển thị là *Error!*.
 - * Xấp xỉ lùi:

$$f'(x_i) = \frac{y_i - y_{i-1}}{h} + O(h)$$
$$f'(x_i) = \frac{3y_i - 4y_{i-1} + y_{i-2}}{2h} + O(h^2)$$

* Xấp xỉ trung tâm:

$$f'(x_i) = \frac{y_{i+1} - y_{i-1}}{2h} + O(h^2)$$
$$f'(x_i) = \frac{-y_{i+2} + 8y_{i+1} - 8y_{i-1} + y_{i-2}}{12h} + O(h^4)$$

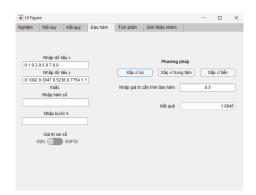
* Xấp xỉ tiến:

$$f'(x_i) = \frac{y_{i+1} - y_i}{h} + O(h)$$
$$f'(x_i) = \frac{-y_{i+2} + 4y_{i+1} - 3y_i}{2h} + O(h^2)$$

• Trong trường hợp nhập hàm số và bước nhảy: bỏ qua việc bắt lỗi và chỉ tính dựa trên công thức với y = f(x).

VD: Cho hàm số : $y(x) = \arcsin(x)$ với các giá trị tại: x = [0.1, 0.3, 0.5, 0.7, 0.9], y = [0.1002, 0.3047, 0.5236, 0.7754, 1.1198]

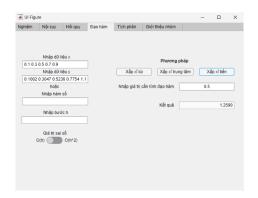
• Nhập thông số x và y:



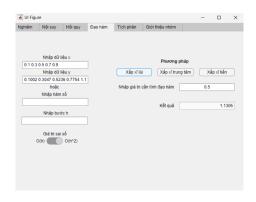
Hình 19: Xấp xỉ lùi với sai số $\mathrm{O}(\mathrm{h})$



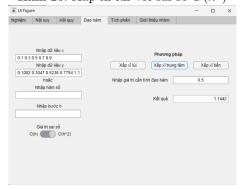
Hình 21: Xấp xỉ trung tâm với sai số O(h)



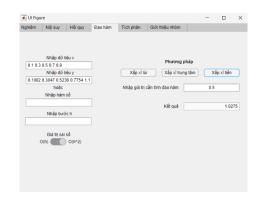
Hình 23: Xấp xỉ tiến với sai số O(h)



Hình 20: Xấp xỉ lùi với sai số $O(h^2)$

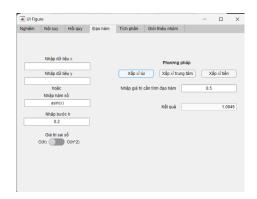


Hình 22: Xấp xỉ trung tâm với sai số $O(h^2)$



Hình 24: Xấp xỉ tiến với sai số $O(h^2)$

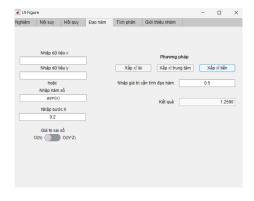
• Nhập phương trình và bước h:



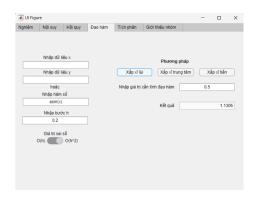
Hình 25: Xấp xỉ lùi với sai số O(h)



Hình 27: Xấp xỉ trung tâm với sai số O(h)



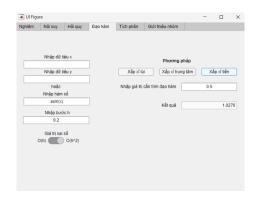
Hình 29: Xấp xỉ tiến với sai số $\mathrm{O}(\mathrm{h})$



Hình 26: Xấp xỉ lùi với sai số $O(h^2)$



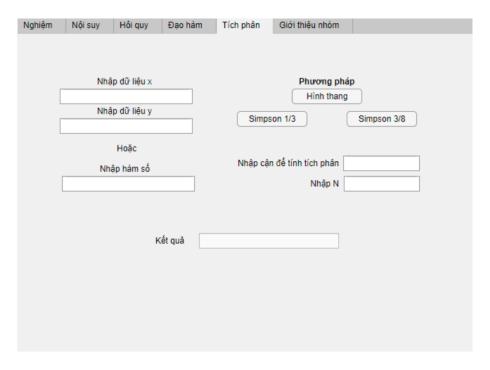
Hình 28: Xấp xỉ trung tâm với sai số $O(h^2)$



Hình 30: Xấp xỉ tiến với sai số $O(h^2)$

5 Tích phân

5.1 Giao diện



Hình 31: Giao diện Tích phân

5.2 Thuật toán

```
% Value changed function: EditFieldXT
2
 function EditFieldXTValueChanged(app, event)
3
      global XT;
4
      temp = strsplit(app.EditFieldXT.Value, ' ');
5
      XT = zeros(size(temp));
6
      for i = 1:length(temp)
          XT(i) = str2double(temp(i));
8
      end
9
 end
```

Listing 28: Hàm nhận và xử lí vector x

Listing 29: Hàm nhận và xử lí vector y

```
1 % Value changed function: EditFieldFuncT
2 function EditFieldFuncTValueChanged(app, event)
3    global FT;
4    FT = app.EditFieldFuncT.Value;
5    FT = str2func(['@(x)',FT]);
```

```
6 end
```

Listing 30: Hàm nhận phương trình

```
1 % Value changed function: EditFieldH
2 function EditFieldHValueChanged(app, event)
3     global H;
4     H = app.EditFieldH.Value;
5     H = str2double(H);
6 end
```

Listing 31: Hàm nhận giá trị bước h

```
1 % Value changed function: EditFieldNhapCan
 function EditFieldNhapCanValueChanged(app,
2
3
      global CanT;
4
      temp = strsplit(app.EditFieldNhapCan.Value, ' ');
5
      CanT = zeros(size(temp));
6
      for i = 1:length(temp)
          CanT(i) = str2double(temp(i));
8
      end
9
 end
```

Listing 32: Hàm nhận giá trị cận tính tích phân

```
1 % Value changed function: EditFieldNhapN
2 function EditFieldNhapNValueChanged(app, event)
3    global NT;
4    NT = app.EditFieldNhapN.Value;
5    NT = str2double(NT);
6 end
```

Listing 33: Hàm nhận giá trị n

```
1 % Button pushed function: ButtonHinhThang
2 function ButtonHinhThangPushed(app, event)
3
      global XT;
      global YT;
4
5
      global FT;
6
      global CanT;
7
      global NT;
8 %--
9
      if ~isempty(app.EditFieldXT.Value) && ~isempty(app.EditFieldYT)
          h = (XT(end) - XT(1)) / (length(XT) - 1);
11
          I = h/2 * (YT(1) + YT(end) + 2*sum(YT(2:end-1)));
12 %----
13
      elseif ~isempty(app.EditFieldFuncT.Value)
14
          h = (CanT(2) - CanT(1)) / NT;
          x = CanT(1):h:CanT(end);
16
          y = FT(x);
17
           I = h/2 * (y(1) + y(end) + 2*sum(y(2:end-1)));
18
      end
19 %---
      app.EditFieldKetQuaTichPhan.Value = sprintf('%.4f', I);
20
21 end
```

Listing 34: Hàm tính tích phân theo phương pháp hình thang

Công thức hình thang dạng tổng quát

$$I = \int_{a}^{b} f(x)dx = \int_{x_{0}}^{x_{1}} P_{1}(x)dx + \int_{x_{1}}^{x_{2}} P_{1}(x)dx + \cdots + \int_{x_{i}}^{x_{i+1}} P_{1}(x)dx + \cdots + \int_{x_{n-1}}^{x_{n}} P_{1}(x)dx$$

$$I = \sum_{i=0}^{n-1} \frac{h}{2} (y_{i} + y_{i+1}) = \frac{b-a}{2n} (y_{0} + y_{1} + y_{1} + y_{2} + \cdots + y_{n-2} + y_{n-1} + y_{n-1} + y_{n})$$

$$I = \frac{b-a}{2n} (y_{0} + 2y_{1} + 2y_{2} + \cdots + 2y_{n-1} + y_{n})$$

Hình 32: Công thức tích phân hình thang dạng tổng quát

```
1 % Button pushed function: ButtonSimpson13
  function ButtonSimpson13Pushed(app, event)
      global XT;
      global YT;
      global FT;
      global CanT;
7
      global NT;
8
9
      if ~isempty(app.EditFieldXT.Value) && ~isempty(app.EditFieldYT)
          h = (XT(end) - XT(1)) / (length(XT) - 1);
          I = h/3 * (YT(1) + YT(end) + 4*sum(YT(2:2:end-1)) + 2*sum(YT(3:2:end))
12 %--
      elseif ~isempty(app.EditFieldFuncT.Value)
14
          h = (CanT(end) - CanT(1)) / NT;
15
          x = CanT(1):h:CanT(end);
16
          I = h/3 * (y(1) + y(end) + 4*sum(y(2:2:end-1)) + 2*sum(y(3:2:end-1)))
17
18
19
20
      app.EditFieldKetQuaTichPhan.Value = sprintf('%.4f', I);
21 end
```

Listing 35: Hàm tính tích phân theo phương pháp Simpson's 1/3

Khai triển Taylor (Newton tiến) của hàm bậc 2 $P_2(x)$ ta có tích phân địa phương theo công thức Simpson's 1/3 theo biến t như sau

$$I_{i} = \int_{x_{i}}^{x_{i+2}} P_{2}(x) dx \approx \int_{0}^{2} \left[y_{i} + t \Delta y_{i} + \frac{t(t-1)}{2} \Delta^{2} y_{i} \right] h. dt$$

$$I_{i} = h \left[y_{i}t + \frac{t^{2}}{2} \Delta y_{i} + \frac{1}{2} \left(\frac{3}{2} - \frac{t^{2}}{2} \right) \Delta^{2} y_{i} \right]_{t=1}^{t=2}$$

$$I_{i} = \frac{h}{3} (y_{i} + 4y_{i+1} + y_{i+2})$$

$$I_{i} = \frac{h}{3} (y_{i} + 4y_{i+1} + y_{i+2})$$

$$I_{i} = \frac{h}{3} (y_{i} + 4y_{i+1} + y_{i+2})$$

Ta có công thức Simpson's 1/3 dạng tổng quát ($i = 0 \div 2m$):

$$I = \frac{h}{3} [(y_0 + y_{2m}) + 4(y_1 + y_3 + \dots + y_{2m-1}) + 2(y_2 + y_4 + \dots + y_{2m-2})]$$

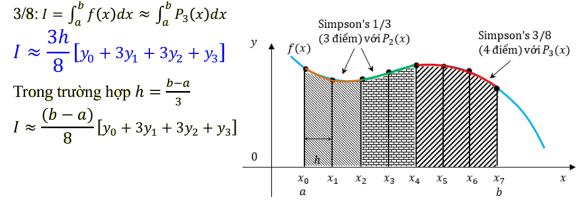
Hình 33: Công thức tích phân Simpson 1/3.

1 % Button pushed function: ButtonSimpson38

```
function ButtonSimpson38Pushed(app, event)
      global XT;
4
      global YT;
5
      global FT;
6
      global CanT;
7
      global NT;
8
9
      if ~isempty(app.EditFieldXT.Value) && ~isempty(app.EditFieldYT)
           if mod(length(XT)-1, 3) ~= 0
10
11
               app.EditFieldKetQuaTichPhan.Value = "Error!";
12
           else
               if (length(XT)-1) / 3 == 1
                   h = (XT(end) - XT(1)) / (length(XT) - 1);
15
                   I = (3*h/8) * (YT(1) + 3*YT(2) + 3*YT(3) + YT(end));
               else
                   h = (XT(end) - XT(1)) / (length(XT) - 1);
18
                   I = (3*h/8) * (YT(1) + 3*sum(YT(2:3:end-1)) + 3*sum(YT(3:3:
     end-1)) + 2*sum(YT(4:3:end-1)) + YT(end));
19
20
               app.EditFieldKetQuaTichPhan.Value = sprintf('%.4f', I);
21
           end
22
      elseif ~isempty(app.EditFieldFuncT.Value)
           if mod(NT, 3) \sim 0
25
               app.EditFieldKetQuaTichPhan.Value = "Error!";
26
           else
27
               h = (CanT(end) - CanT(1)) / NT;
28
               x = CanT(1):h:CanT(end);
29
                = FT(x);
               I = (3*h/8) * (y(1) + 3*sum(y(2:3:end-1)) + 3*sum(y(3:3:end-1)) +
       2*sum(y(4:3:end-1)) + y(end));
               app.EditFieldKetQuaTichPhan.Value = sprintf('%.4f', I);
           end
      end
34 end
```

Listing 36: Hàm tính tích phân theo phương pháp Simpson's 3/8

Tương tự như công thức Simpson's 1/3, ta thay hàm số f(x) bằng đa thức $P_3(x)$ bậc 3 đi qua 4 điểm. Dùng đa thức nội suy Lagrange bậc 3 ta có dạng tích phân Simpson's

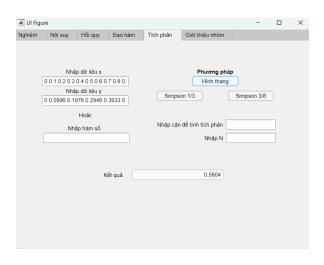


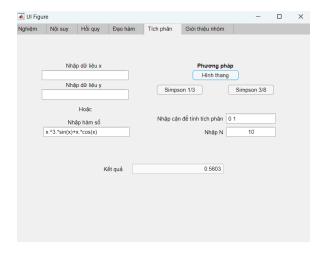
Hình 34: Công thức tích phân Simpson 3/8.

5.3.1 Phương pháp hình thang

VD: Cho hàm $y = x^3 \sin(x) + x \cos(x)$ với các thông số:

\mathbf{x}	0	0.1	0.2	0.3	0.4	0.5	0.6	0.7	0.8	0.9	1
y	0	0.0996	0.1976	0.2946	0.3933	0.4987	0.6172	0.7564	0.9247	1.1305	1.3818



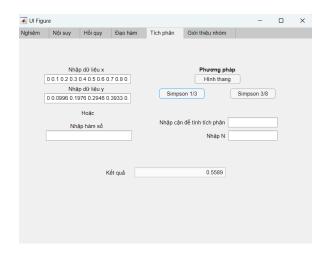


Hình 35: Kết quả của nhập x và y

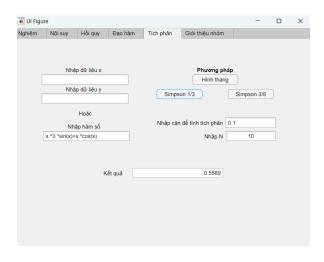
Hình 36: Kết quả của nhập hàm $y = x^3 \sin(x) + x \cos(x)$

5.3.2 Phương pháp Simpson's 1/3

VD: Tương tự ví dụ phương pháp hình thang.



Hình 37: Kết quả của nhập x và y

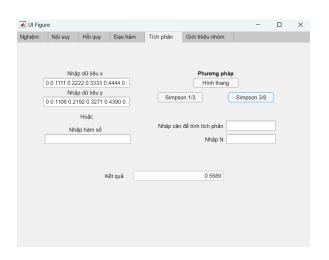


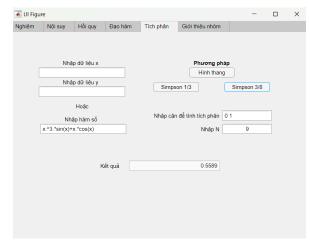
Hình 38: Kết quả của nhập hàm y=x

5.3.3 Phương pháp Simpson's 3/8

VD: Cho hàm $y = x^3 \sin(x) + x \cos(x)$ với các thông số:

\mathbf{x}	0	0.1111	0.2222	0.3333	0.4444	0.5556	0.6667	0.7778	0.8889	1.0000
У	0	0.1106	0.2192	0.3271	0.4390	0.5624	0.7071	0.8843	1.1055	1.3818





Hình 39: Kết quả của nhập x và y

Hình 40: Kết quả của nhập hàm $y = x^3 \sin(x) + x \cos(x)$